

Remissyttrande över promemorian **Ändringar i begränsningsförordningen (S2021/01524)**

Remissinstans: Stockholmsmarknader

Stockholmsmarknader, som representant för loppis- och marknadsbranschen, har tagit del av promemorian och ser det som mycket glädjande att regeringen äntligen tar ett grepp om den orimliga, diskriminerande och troligen olagliga särlagstiftningen kring olika handelsplatser.

Vi tillstyrker regeringens förslag att lyfta över marknader till de bestämmelser som gäller för alla övriga handelsplatser, och som alltså även redan gäller för kommunalt arrangerade loppisar och marknader på salutorg. Detta ska gälla med omedelbar verkan.

Att säga att den nya bestämmelsen ska gälla så snart smittläget tillåter blir dock en tankekurpa: Bestämmelser för handelsplatser finns ju redan på plats och gäller redan för exakt samma typ av marknader och loppisar, fast i kommunal regi. Det kan ju inte vara ett annat smittläge som krävs för privata marknader än för kommunala kommunala – alltså identiska verksamheter!

Dagens särlagstiftning har diskriminerat privat arrangerade marknader under ett helt års tid. Det kan omöjligt betraktas som proportionerligt. Det är alltså inte fråga om någon lättnad, utan en korrigerande av en diskriminerande och förmodligen olaglig felaktighet. **Alltså måste denna förändring för marknader genomföras omgående, den 11 mars 2021.**

1. DET FINNS INGA SMITTSKÄL ATT VÄNTA MED ATT INFÖRA NY LAGSTIFTNING FÖR PRIVATA LOPPISAR OCH MARKNADER. BESTÄMMELSERNA TILLÄMPAS REDAN FÖR ALLA ÖVRIGA HANDELSPLATSER – INKLUSIVE KOMMUNALT ARRANGERADE LOPPISAR OCH MARKNADER!

- Bestämmelser för handelsplatser finns redan på plats i covid-19-lagstiftningen. Dessa regler är skarpa, med möjlighet att t o m stänga ned handelsplatser helt.
- Bestämmelserna för handelsplatser gäller redan för kommunalt arrangerade loppisar och marknader på salutorg, torghandel etc.
- Smittläget tillåter alltså uppenbarligen att kommunalt arrangerade loppisar och marknader, liksom övriga handelsplatser, redan nu lyder under bestämmelserna för handelsplatser.
- Om smittläget alltså i dagsläget tillåter att kommunalt arrangerade loppisar och marknader regleras med bestämmelserna för handelsplatser – då måste smittläget även tillåta att likadana loppisar och marknader i privat regi regleras med exakt samma bestämmelser redan nu. Allt annat är ologiskt!
- FHM har själva medgivit att det varit ett misstag att privat arrangerade loppisar och marknader utomhus begränsades hårdare under ordningslagens antalsförordning, än andra handelsplatser. Loppisar och marknader utomhus är egentligen den mest smittsäkra handelsformen och det finns inget smittskyddsskäl att reglera dessa hårdare än t ex köpcentrum inomhus – eller kommunalt arrangerade loppisar.
- Det finns således inga smittskyddsskäl att hålla fast vid nuvarande diskriminerande särreglering för just privat arrangerade marknader.

2. DAGENS SÄRLAGSTIFTNING FÖR PRIVATA MARKNADER ÄR DISKRIMINERANDE, SKAPAR OCH UPPRÄTTHÅLLER KOMMUNALA MONOPOL OCH ÄR TROLIGEN OLAGLIG ENLIGT PROPORTIONALITETS-PRINCIPEN. DEN MÅSTE DÄRFÖR OMEDELBART KORRIGERAS.

- Covid-19-lagstiftningen måste, enligt regeringen och lagstiftarna, vara proportionerlig och får inte vara mer långtgående än vad det epidemiologiska läget kräver. Det kan omöjligt betraktas som proportionerligt att det som avgör om en verksamhet kan hålla öppet eller inte är om den drivs i kommunal eller privat regi.
- I promemorian (S2021/01524) står också att "verksamhetens art och särdrag bör vara avgörande för vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett smittskyddssäkert sätt, inte om den omfattas av ordningslagen eller ej".
- I snart ett år har covid-19-lagstiftningen varit diskriminerande mellan olika handelsplatser: Privat arrangerade loppisar och marknader har reglerats under ordningslagen, vilket i praktiken inneburit näringsförbud. Samtidigt har likadana, kommunalt arrangerade loppisar och marknader – och alla andra handelsplatser – haft en helt annan lagstiftning, som gjort det möjligt att hålla dessa öppna.
- Det är inte rimligt att en loppis utomhus på ett stort fält begränsas till totalt 8 personer, samtidigt som ett köpcentrum inomhus får ha tusentals personer på samma yta.
- Det är inte heller rimligt att en kommunalt arrangerad loppis på ett torg och en likadan, privat arrangerad loppis på ett likadant torg har så pass olika smittskyddslagstiftning att det leder till kommunalt monopol och näringsförbud för de privata aktörerna.
- Nuvarande covid-19-lagstiftning har alltså skapat och upprätthållit ett absurt kommunalt monopol: Är detta ens lagligt, att staten snedvrider den fria konkurrensen på detta sätt under så här lång tid, utan att det funnits smittskyddsskäl till det?
- Denna diskriminering har pågått i snart ett års tid. Regeringen kan inte dröja ytterligare efter den 11 mars med att åtgärda detta, nu när förslaget på lösning finns på plats och det inte finns några smittskyddsskäl att avvakta.
- Det är snarare kontraproduktivt ur smittskyddssynpunkt att begränsa privata loppisar och marknader, då de står för majoriteten av utomhushandeln, vilken är den mest smittsäkra fysiska handelsformen.

3. DEN FÖRESLAGNA KORRIGERINGEN FÖR MARKNADER ÄR INTE NÅGON LÄTTNAD, UTAN EN FLYTT TILL ETT ANNAT REDAN EXISTERANDE REGELVERK, FRAMTAGET SPECIFIKT FÖR JUST HANDELSPLATSER.

- Förändringarna i reglering för privata marknader handlar alltså inte om någon lättnad, utan en korrigeringsåtgärd så att privata marknader får samma reglering som kommunala marknader.
- Dessa förändringar hör inte hemma tillsammans med förslag som måste vänta in ett förbättrat smittläge, utan bland korrigeringar som måste ske oavsett smittläge, för att lagstiftningen inte ska vara diskriminerande.
- FHM har redan meddelat att de anser att privat arrangerade loppisar och marknader ska kunna regleras på samma sätt som kommunalt arrangerade marknader och loppisar samt alla övriga handelsplatser. Det behövs alltså inte någon ytterligare utredning eller tilläggsbestämmelser för just privat arrangerade loppisar och marknader.
- Det är olyckligt och felaktigt att de föreslagna förändringarna för privata marknader lagts i samma förslag till förordning, som ett antal förslag på lättnader i restriktioner för andra branscher. Det måste dock vara möjligt att genomföra de nödvändiga förändringarna för marknader omgående, oberoende av när

lättnader för andra branscher genomförs.

4. KORRIGERINGEN MÅSTE GÄLLA RETROAKTIVT, DÅ COVID-19-LAGSTIFTNINGEN VARIT DISKRIMINERANDE, RENT FELAKTIG OCH TROLIGEN OLAGLIG UNDER ETT ÅRS TID.

- Under ett helt års tid har kommunalt arrangerade loppisar och marknader på salutorg kunnat hålla öppet, medan likadan verksamhet i privat regi tvingats hålla stängt. Detta är orimligt, diskriminerande och snedvrider konkurrensen genom att skapa monopol för de kommunala aktörerna. Det har inte heller varit lagligt enligt proportionalitetsprincipen.
- Att olika regler gällt för olika loppisar har varit ottydligt, och inte förutsägbart för medborgare. Detta är väldigt rättsosäkert.
- FHM gick också redan i våras ut offentligt i media och meddelade att de inte såg några smittskyddsskäl att hålla privat arrangerade loppisar och marknader begränsade enligt förordningen till ordningslagen, utan att de kunde följa reglerna för alla andra handelsplatser. Lagändring sköts dock på framtiden.
- Hävandet av dessa diskriminerande begränsningar av privat arrangerade marknader och loppisar, som i praktiken betytt näringsförbud för de privata aktörerna, måste gälla retroaktivt, då denna diskriminering troligen inte varit laglig.
- Den privata loppis eller marknad som hållit öppet under fjolåret på samma sätt som kommunala marknader, ska inte kunna drabbas av den lagstiftning som inte gällt för samma typ av verksamhet i kommunal regi. Detta så länge de anpassats till de regleringar som gällt för de kommunala marknaderna.

5. POSITIVA EFFEKTER AV ETT OMEDELBART GENOMFÖRANDE AV PROMEMORIANS FÖRSLAG ANG MARKNADER

- Loppisar och småskaliga marknader har många för samhället mycket gynnsamma funktioner: Som grundpelare i den cirkulära ekonomin, som försäljningskanal för många småföretagare, som arbetsplats för många ungdomar, som en naturlig plats för integration och som en helt avgörande handelsform för många ekonomiskt svagare hushåll.
- De privat arrangerade loppisarna och marknaderna har nu tvingats hålla stängt ett helt år, vilket fått en rad negativa följdverkningar, inte bara för småföretagare som fått se sina livsverk gå upp i rök. Det har även inneburit negativa konsekvenser för privatekonomin hos många hushåll och backat en utveckling och trend mot ökad medvetenhet kring återanvändning med flera år.
- Läget är nu akut: Att nu föra in privata loppisar och marknader under samma regleringar som övriga handelsplatser är en fråga om överlevnad för dessa moderna, småskaliga, miljösnälla handelsplatser och dess många småföretag. I övriga världen har loppisar och marknader haft samma reglering och lagstiftning som övrig handel under hela coronapandemin.
- Loppisar och småskaliga marknader utomhus är en grundpelare i den cirkulära ekonomin. Den folkrörelse loppisar är har under det senaste dryga decenniet påverkat mentalitet och konsumtionsbeteende för de breda grupperna i samhället. Det har blivit självklart att både sälja och köpa sina prylar begagnat, som komplement till nykonsumtion. Under pandemin har t ex konstaterats hur återvinningscentraler fått ta emot en kraftig ökning av besökare. Människor har helt enkelt åkt till tippen med prylar de annars skulle ha sålt på t ex en bakluckeloppis. Det tar tid att bygga upp ett positivt beteende, men går fort att rasera detsamma.
- Loppisar och småskaliga marknader är arbetsplatser för många unga, som förstajobb, feriejobb och extrajobb. Sådana jobbomöjligheter är en bristvara under pandemin och bör inte begränsas av onödigt byråkrati.

- Loppisar och småskaliga marknader är även platser för naturlig integration, där många nyanlända får sina första kontakter med majoritetssamhället. Det är platser där olika grupper träffas och interagerar under enkla, okomplicerade förhållanden, vilket inte är vanligt i dagens segregerade Sverige.
- Både möjligheten att sälja och köpa begagnade prylar på loppisar är helt avgörande ekonomiskt, inte minst för socioekonomiskt svagare grupper. Att kunna göra sina nödvändiga inköp till lägre priser, eller att kunna dryga ut hushållskassan genom att sälja av prylar man inte längre använder, kan göra skillnaden för om månaden går ihop ekonomiskt eller inte för många hushåll. Denna möjlighet har nu saknats under ett års tid.
- Att möjliggöra handel utomhus är gynnsamt ur pandemisympunkt. Och tvärt om är det direkt olämpligt att begränsa just utomhushandeln i en pandemisituation, då det är den mest smittsäkra handelsformen.

Sammantaget är läget akut för de moderna, småskaliga och miljösnälla handelsplatser, som de privata loppisarna och marknaderna är. Om Sverige ska ha något kvar av denna bransch när pandemin är över måste nu diskrimineringen av dessa handelsplatser upphöra omgående. Denna bransch behöver även ett uppstartsbidrag för att kunna återstarta. Inget direktstöd har lämnats till denna extremt och orättvist drabbade bransch, något som både kultur- och idrottsvärldens branscher fått. Inte heller har de generella stödsystemen varit direkt tillämpbara för denna bransch.